

Målselv kommune

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8001, Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 2017/1410
Arkiv:
Saksbeh.: Maichen Jensen
Saksbeh. tlf.:
Dato: 21.04.2017

Høringsuttalelse - Refusjon mellom kommuner

Målselv kommune viser til høringsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 25.01.2017.

Ved brevet fra departementet var det vedlagt et høringsnotat med forslag om å oppheve forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenester (FOR-2011-12-16-1348), å oppheve forskriftshjemmelen i helse- og omsorgstjenesteloven § 11-1 annet ledd annet punktum, og å gjøre en lovteknisk endring i helse- og omsorgstjenesteloven § 11-1 annet ledd først punktum.

Målselv kommune er svært kritisk til forslaget om å oppheve forskrift om kommunens dekning av utgifter til helse- og omsorgstjenesteloven og oppheve forskriftshjemmelen i helse- og omsorgstjenesteloven § 11-2 annet ledd annet punktum.

Målselv kommune mener videre at forskriftshjemmelen i helse- og omsorgstjenesteloven § 11-1 annet ledd må endres slik at lovbestemmelsen gir klar hjemmel til en forskriftsbestemmelse som fastslått i forskriften § 2 fjerde ledd. Etter denne bestemmelsen kan institusjonskommunen, for utgifter til tjenester som nevnt i forskriftens tredje ledd som oppstår etter utskrivning fra institusjon, kreve refusjon av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntak i institusjon.

Målselv er en relativt liten kommune med ca 6800 innbyggere og er vertskommune for en privat barneverninstitusjon, Aleris Nymogården, som består av ni avdelinger som alle ligger i Målselv kommune. Avdelingene tilbyr både akutt plasser og plasser til barn og unge som er plassert på bakgrunn av omsorgs- og atferdsproblematikk, og som således er i behov av heldøgns omsorgstilbud.

Blant brukerne på institusjonen er ressurskrevende brukere som kommer fra andre kommuner enn Målselv.

Det er ikke uvanlig at brukerne fra andre kommuner blir værende i Målselv etter endt institusjonsopphold og at de således ikke flytter tilbake til hjemkommunen.

Dette henger blant annet sammen med at hjemkommunen ofte avslutter barnevernssaken når brukeren har blitt 18 år. På dette tidspunkt har brukeren gjerne 1 år igjen på videregående skole og det er ikke unaturlig at brukeren velger å bli igjen i kommunen i hvert fall for å fullføre skolen.

Det kommer i tillegg til at det kan være vanskelig for denne brukergruppen å flytte tilbake til hjemkommunen, De har gjerne fått tilknytning til personer på institusjonen og andre personer i kommunen (nettverk/relasjoner). I tillegg kommer at enkelte ikke vil være i stand til å initiere flytting tilbake til hjemkommunen på grunn av sin helsetilstand.

Når slike ressurskrevende brukere blir værende i kommunen etter endt institusjonsopphold, får Målselv kommune store ekstrakostnader.

Dersom Målselv kommune ikke kan kreve disse ekstrakostnader refundert fra brukerens hjemkommune, vil det økonomiske ansvaret som disse ressurskrevende brukerne påfører Målselv bli dramatisk for kommuneøkonomien.

For tiden er det 4 såkalte ressurskrevende brukere som har kommet til barneverninstitusjonen fra andre kommuner og i etterkant av institusjonsoppholdet blitt værende i Målselv.

Målselv kommune sine årlige nettokostnader til disse 4 brukerne utgjør ca. kr. 8 000 000,-. Det er da gjort fradrag for de tilskudd som kommunen mottar, herunder tilskudd PU og tilskudd ressurskrevende bruker.

Til sammenligning kan det vises til at tjenesten for funksjonshemmede i Målselv kommune utgjør om lag 36 årsverk og har et brutto utgiftsbudsjett for 2017 på kr. 65 000 000,- av et totalt utgiftsbudsjett på kr 610 899 000 for hele kommunen.

Det er budsjettet med et samlet tilskudd for 2017 med kr. 19 200 000,-. Dette gir et netto budsjett på om lag kr. 45 800 000,-.

Kostnadene for de 4 brukerne som har flyttet til Målselv kommune etter endt institusjonsopphold (kr. 8 000 000,-) utgjør således hele 17,5 % av netto budsjett for tjenesten.

Det sier seg selv at en kostnadsøkning på 17,5 % vil være vesentlig og dramatisk for kommunen. For å få et budsjett i balanse, vil en slik kostnadsøkning medføre et tilsvarende kutt i tjenestetilbudet på andre områder. Et slikt kutt på kr. 8 000 000,- er et svært vesentlig beløp for en kommune på størrelse med Målselv.

Målselv kommune er for øvrig ikke enig i at en refusjonsordning medfører tidkrevende prosesser og saksbehandling av betydning. Dette kan ikke være et viktig moment for å avskaffe refusjonsordningen.

Refusjonsordningen er heller ikke konfliktskapende og det oppstår lite tvister i denne sammenheng. De aktuelle kommuner klarer som regel å løse disse spørsmål ved minnelighet. Før helse- og omsorgstjenesteloven, og den uklare situasjonen som oppsto som følge av at forskriftshjemmelen i § 11-2 annet ledd annet punktum var uklar, har ikke Målselv kommune hatt noen konflikter med andre kommuner om slik refusjonsordning.

Målselv kommune er videre bekymret for at oppheving av forskrift kan reservere kommunene fra etablering av institusjoner, noe som igjen kan redusere omfanget av tilpassede tjenestetilbud. I tillegg har man bekymring for at en lovendring kan komme til å gå ut over brukerne, som allerede er en svak gruppe, ved at verditenkningen rokkes ved.

En av departementets hovedbegrunnelser for å fjerne refusjonsordningen synes å være at kommuner med institusjonslignende virksomheter ikke vil ha krav på refusjon og at likhetshensyn derfor taler for at ordningen avskaffes. Målselv kommune kan vanskelig se at dette er et viktig moment for å avskaffe refusjonsordningen. Som også påpekt av departementet i høringsnotatet har institusjonskommuner hatt krav på refusjon siden lov om sosial omsorg fra 1964. Dette i motsetning til kommuner med slike institusjonslignede virksomheter. I tillegg til at institusjonslignede virksomheter naturlig nok adskiller seg fra institusjoner foreligger det altså en praksis på over 50 år på at det skal være et slikt skille. At dette skillet ikke lenger skulle være relevant, fremstår som merkelig.

For øvrig presiserer Målselv kommune at det også er en refusjonsadgang etter sosialtjenesteloven av 2009 og at likhetshensyn således også kan tale for at refusjonsordningen etter helse- og omsorgstjenesteloven bør opprettholdes.

For det tilfelle at refusjonsadgangen skulle bortfalle må det vedtas overgangsordninger og klare retningslinjer for hvilken betydning det måtte ha for allerede eksisterende avtaler mellom kommuner.

Med hilsen

 MÅSELV KOMMUNE
KOMMUNEHUSET
Hogne Eidsvold
Rådmann

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.